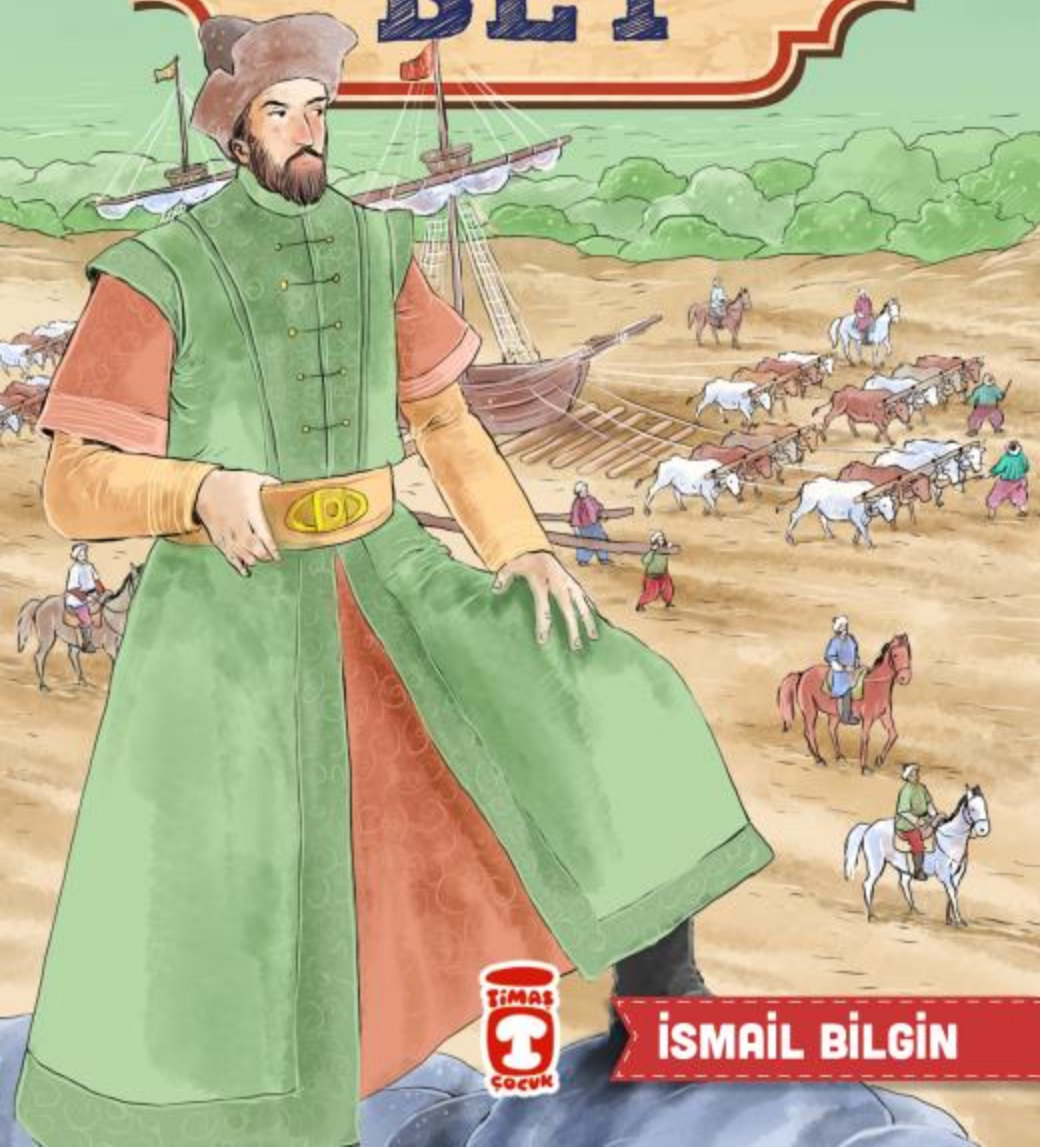

KAHRAMAN TÜRK DENİZCİLERİ

Gemileri İlk Kez Karadan Yürüten Reis

UMUR BEY

İSMAİL BİLGİN

KAHRAMAN TÜRK
DENİZCİLERİ

UMUR BEY

İSMAİL BİLGİN

1. BÖLÜM

YENİ BİR TERSANE KURULUYOR

Ayasulug-Efes Emiri olan Osman Bey'in kimseye açıklamadığı planı vardı; bir sahil şehri olan Efes'te tersane yapmak. Düşüncesini hiç kimseye anlatmamıştı. Çünkü öğrenirlerse Cenevizlilerin buna engel olacağını düşünüyordu. Ayrıca onların donanması çok kuvvetliydi. Bu yüzden Efes'e saldırıp zarar vermelerinden çekiniyordu. "Henüz donanmamız yok düşmanlarımızı kızdırmamalıyız." diye düşünüyordu. Ama kararlıydı, bir gün mutlaka tersane inşa edecekti. Burada yeni gemiler yapılacak ve Ceneviz Donanması'na o zaman karşı çıkılacaktı. Şimdi beklemeliydi. En uygun zamanda harekete geçecekti.

Tersane planlarını bir an önce tamamlamayacağını düşünüyordu. Gece gündüz demeden

çizimlere başladı. Çevredeki limanları dolaşmaya gitti. En merak ettiği yerlerden biri de İzmir Limanı'ydı. Ama orası hâlâ Cenevizlilerin elinde idi. Kendisini iyi tanıdıkları için limana sokmazlardı... Sonunda oraya halı tüccarı kılığında girmeye karar verdi...

Cenevizliler limanda sıkı güvenlik tedbirleri almışlardı. Çünkü buranın da Türklerin eline geçmesini istemiyorlardı. Liman onlar için önemli destek noktalarından biriydi. Akdeniz'e giden bütün gemiler buraya uğrardı. Son hazırlıklarını burada yaparlardı. Eksik olan mallarını ve eşyalarını bu limandan alırlardı. Bu yüzden limanın elden çıkmaması gerekiyordu.

Osman Bey, kılık değiştirdi. Küçük bir kerwan düzdü. Atlarına Bergama'nın, Tire'nin, Ödemiş'in, Kula'nın halılarından satın alarak yükletti. Yola çıktı. Sakin bir yolculuktan sonra İzmir'e geldi. Sahile doğru ilerledi. Limandan önce iki-üç kontrol merkezi vardı. Burada limana gireceklere ve yanında getirdiği eşyalara dair pek çok soru soruluyor, araştırma yapılıyordu. Hatta kervandaki eşyalar didik didik aranıyordu. Osman Bey, bu denetim yerlerinden nasıl geçeceğini düşünüyor-

du. Ya kendisini tanırlarsa? Bütün hayalleri ve planları yarıda kalırdı. Türkmen beyliği daha büyümeden ortada kalakalırdı. Bu düşüncelerle dalgın dalgın ilerledi. Nöbetçiler kendisini durdurdular. Sorular sordular. Pek çok soruya cevap verdi. Ardından her yöre halısının özelliklerini en ince ayrıntısına kadar sıraladı. Sorguyu yapan askerler kendisine:

– Burada bekle, dediler.

Bu şekilde beklemek Osman Bey'e zor geliyordu. Ne olacaktı? Kendisini limana bırakacaklar mıydı yoksa geri mi göndereceklerdi? Onu tanımış olabilirler miydi? Bu soruları kendine soruyor ve endişe içinde bekliyordu. Az sonra askerin biri görüldü. Osman Bey ise heyecanlıydı. Kendisine ne cevap verilecekti? Kalbi küt küt atmaya başladı.

“Sakin olmalıyım. Dikkat çekmemeliyim. Ben halı tüccarıyım.”

Asker bir kâğıt uzattı. Sonra da:

– Geç, dedi.

Osman Bey derin nefes aldı. Halı yüklü atlarını çekerek limana doğru ilerledi. Burada pek çok gemi vardı. Halılarını emanete bıraktı. Çevreyi dikkatle incelemeye başladı. Bütün

tün her şeyi bir kâğıda değil aklına çiziyordu. Limanın büyüklüğü kendisini çok etkiledi.

– Ne kadar büyük liman... Ben daha büyüğünü yapmalıyım. Cenevizliler ile yarışacaksam, onlardan daha büyük limana sahip olmalıyım. Gemilerimin sayısı da çok olmalı. Hele denizcilerim... Daha becerikli ve daha bilgili olmalı.

Orada bütün gün kalan Osman Bey limanı gezdi. Her yeri dolaştı. Gemilere baktı. Limandaki çalışmalarını izledi. Akşama doğru kervanını alıp limandan ayrılmak için çıkışa gitti. Askerler yoluna dikildi:

– Dur bakalım.

– Ne oldu?

– Halılarını neden geri götürüyorsun?

– Halılarımı alacak gemi gelmedi. Ne olduğunu bilmiyorum. Belki de fırtınaya yakalandı. Daha sonra gene geleceğim. Burada beklemenin bir anlamı yok.

– Peki, limana giriş paranı verdin mi?

– Elbette. İşte bakın makbuz da burada. Buyurun.

Asker makbuzu aldı. Baktı.

– Vergisini ödemiş.

– Tamam o zaman geçsin.

Osman Bey, sakın davranmaya çalışarak limandan çıktı. Oradan hızla uzaklaştı. Daha sonra kendi bölgesine geldi. Çok geçmeden ertesi yıl Ayasulug-Efes'te uygun bir yerde tersane yapımına başladı. Bu arada kendisine bir müjde verildi. Amcası Mehmet Bey'in bir oğlu daha olmuştu (1309). Mehmet Bey, Aydınogulları'nın hükümdarıydı... Beş oğlu bir kızı vardı; Oğullarının adı Hızır, Umur, İbrahim Bahadır, Süleyman ve İsa'ydı. Hanzade Sultan, Mehmet Bey'in biricik kızıydı.

Yıllar sonra tersane bitmiş hizmete girmişti. Osman Bey'in büyüyen yeğeni Umur Bey diğer yeğenleri arasında denizciliğe en meraklı olanıydı. Bu özelliğini iyi bilen babası Mehmet Bey, onu Osman amcasının yanına tersaneye gönderdi. Orada denizcilik ve gemicilik ile ilgili her konuda yetişmesini istiyordu.